

Input Consultatie Ontwerp Beleidsprogramma Klimaat – Save the Children

Save the Children is groot voorstander van grote maatschappelijke betrokkenheid bij het opzetten van beleid, en is te spreken over de voorstellen in dit Ontwerp Beleidsprogramma om verschillende stakeholders in de samenleving te betrekken. In het bijzonder willen wij ingaan op Burgerbetrokkenheid. Tevens nemen wij hierin mee de brief ‘Kabinetsinzet burgerfora bij klimaat- en energiebeleid’ d.d. 4 juli 2022.

In de aangekondigde plannen voor een burgerberaad missen wij de stem van kinderen en jongeren (zonder stemrecht). In het advies van commissie Brenninkmeijer ‘Betrokken bij Klimaat’ wordt terecht gesteld: “het is zaak goed na te denken over de vraag hoe ook de groep jongeren zonder stemrecht kan worden betrokken. Zij zijn immers met name de generatie die de gevolgen van nieuw beleid of beleidswijzigingen gaat meemaken” (p. 31). Kinderen en jongeren hebben volgens het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (IVRK) het recht om gehoord te worden (artikel 12). (1) De klimaatcrisis is in essentie een kindercrisis, omdat het hun rechten ernstig in gevaar brengt. Het recht op een gezonde leefomgeving, het recht op voeding, het recht om beschermd te worden en in veel landen in de wereld bedreigt het nu al hun recht op onderwijs en gezondheidszorg. (2) Niet voor niets werkt het VN-Kinderrechtencomité momenteel aan een General Comment die de link tussen kinderrechten en de klimaatcrisis juridisch expliciet maakt. (3)

Door ons programma *Speaking Minds* hebben wij ervaren dat kinderen en jongeren participatie zelf belangrijk vinden. In dit project worden jongeren betrokken bij lokale beleidsvorming door met gemeenten in gesprek te gaan, o.a. over armoedebeleid. Naast dat participatie van jongeren een fundamenteel recht is, draagt het ook bij aan de persoonlijke, sociale, emotionele en morele ontwikkeling. Actief meepraten kan het zelfvertrouwen en de zelfwaarde vergroten, en kan maatschappelijke betrokkenheid stimuleren. (4)

Dit kabinet ondersteunt jongerenparticipatie al op vele vlakken en wij verwelkomen de inbreng van de JMR op het nationaal milieuprogramma, de generatietoets en andere initiatieven. Desalniettemin vragen wij ons af in hoeverre deze initiatieven beantwoorden aan het recht zoals vastgelegd in artikel 12 IVRK, met name voor de groep ‘jongeren zonder stemrecht’. Dat gaat over participatie op een betekenisvolle manier. Bijvoorbeeld, daar hoort ook een verantwoordelijkheid bij voor het begrijpelijk maken voor kinderen en jongeren wat de plannen zijn en hoe dit in beleid is verankerd (zoals volgt uit artikel 17 IVRK). Net als met volwassenen, is participatie pas betekenisvol als er duidelijkheid is wat er met de inzichten en resultaten van het participatieproces gebeurt.

Save the Children is momenteel bezig i.s.m. St. Alexander met een onderzoek naar de beste methodes om jongerenparticipatie in klimaatbeleid op een betekenisvolle manier vorm te geven. Wij roepen de minister op om met ons in gesprek te gaan over de resultaten van dit onderzoek en hoe kinderen en jongeren een plek kunnen krijgen in het mogelijke burgerberaad, of een andere vorm van burgerbetrokkenheid.

Veel dank voor het openstellen van het Ontwerp Beleidsprogramma ter consultatie.

- (1) <https://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/advanceversions/crc-c-gc-12.pdf>
- (2) Born into the Climate Crisis (2021) (<https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/born-into-the-climate-crisis.pdf/>)
- (3) <https://www.ohchr.org/en/documents/general-comments-and-recommendations/draft-general-comment-no-26-childrens-rights-and>
- (4) <https://speakingminds.nl/>